

Høringsnotat – Forslag til forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Vedr. Barnevaksinasjonsprogrammet

I høringsnotatet kapittel 3.2 Regulering av forskrift går det frem at Helsestasjons- og skolehelsetjenestens tilbud til barn og ungdom 0-20 år blant annet skal omfatte:

- Informasjon om og tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet, jf. Forskrift 2. oktober 2009 nr 1229 om nasjonalt vaksinasjonsprogram

I forskriften det her refereres til står følgende; Barnevaksinasjonsprogrammet skal tilbys alle barn i førskole- og grunnskolealder og gjennomføres i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Vi støtter at tilbud om barnevaksinasjonsprogrammet knyttes til alder og ikke nivå i utdanningsløpet som kan variere med alder bl. a. avhengig av det enkelte barns / ungdoms etniske bakgrunn. Bruk av alder gjør retten til vaksinasjon i henhold til Barnevaksinasjonsprogrammet klar og tydelig.

Det foreslås å ta inn som ny §8 i forskriften at helsestasjons- og skolehelse tjenesten skal tilby Barnevaksinasjonsprogrammet til ungdom mellom 16 og 20 år som tidligere har takket nei til vaksiner i programmet. Det er svært positivt at ungdom over den helserettslige myndighetsalder får anledning til å gjøre om på tidligere beslutninger om vaksinasjon som kan være tatt for dem av foresatte. Men formuleringen «tidligere har takket nei» vil legge en begrensning på hvem som får tilbudet om gratis vaksine i henhold til Barnevaksinasjonsprogrammet etter fylte 16 år når de oppholder seg i Norge. Ikke etniske nordmenn som har flyttet til Norge som barn / ungdom har ofte ikke fått tilbudet og vil da heller ikke få et nytt tilbud i alder 16 – 20 år. Dette er en uheldig formulering som ikke sikrer størst mulig vaksinasjonsdekning for å oppnå høy grad av immunitet i befolkningen som er målet med Barnevaksinasjonsprogrammet.

Vi foreslår derfor at følgende tas inn som ny §8 i forskriften:

«helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal tilby Barnevaksinasjonsprogrammet til all ungdom mellom 16 og 20 år som tidligere har takket nei til vaksiner i programmet eller som tidligere ikke har mottatt tilbud om vaksiner i programmet»

Økonomiske og administrative konsekvenser av et vaksinasjonsprogram for all ungdom 16 - 20 år

I følge departementet er forslaget en videreføring av gjeldende rett og/eller forskriftsfesting av dagens praksis og vurderes ikke å ha nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser Dersom FHIs forslag til formulering tas til følge har vi følgende kommentarer til økonomiske konsekvenser av forslaget;

I Norge er vaksinasjonsdekningen 90-95 % for de fleste vaksinene og noe lavere (ca. 75 %) for HPV-vaksinen. En del ungdommer er derfor uvaksinerte eller ufullstendig vaksinerte når de går ut av grunnskolen. Et tilbud om gratis vaksinasjon med de vaksinene som tilbys i barnevaksinasjonsprogrammet vil ha betydning både for enkeltindividets beskyttelse mot sykdom, for den samlede vaksinasjonsdekningen i befolkningen og for flokkbeskyttelsen.

I det følgende ser vi bort fra behov for HPV vaksine i denne gruppen i og med det pågående tilbudet om HPV vaksine til unge kvinner.

Etter vår vurdering vil et tilbud til aldersgruppen 16-20 år først og fremst gjelde tre grupper:

- 1) Ungdom som har flyttet til Norge og er uvaksinerte eller ufullstendig vaksinerte.** Basert på kontakt med kommunehelsetjenesten vet vi at det ofte er behov for vaksinering av innvandrere/flyktninger på grunn av usikker vaksinasjonsstatus. En stor andel uvaksinerte/ufullstendig vaksinerte i aldersgruppen 16-20 år finnes trolig i denne gruppen, men det finnes ingen sikre tall for hvor mange ungdommer dette gjelder. Antall doser hver ungdom trenger vil variere med vaksinasjonsstatus (en til tre doser DTP-IPV, en eller to doser MMR).
- 2) Ungdom som er uvaksinerte fordi foreldrene har takket nei til vaksine gjennom barnevaksinasjonsprogrammet.** Den helserettslige myndighetsalderen er 16 år og ungdommen får da juridisk rett til å bestemme selv. Noen ungdommer kan derfor ønske å vaksinere seg ved fylte 16 år dersom foreldrene tidligere har takket nei til vaksinasjon på barnets vegne.
- 3) Ungdom som av ulike grunner ikke har fått tilbud om vaksine ved anbefalt alder.**

Hvilke vaksiner gjelder dette og hvor mange ungdom er ufullstendig vaksinerte?

Vaksine mot difteri-, tetanus-, kikhoste- og polio (DTP-IPV)

Personer født i 1998 og senere, får tilbud om en oppfriskningsdose DTP-IPV vaksine på 10. klassesetrinn. Varighet av beskyttelse etter denne dosen er omtrent 10 år, og ny oppfriskningsdose er vanligvis ikke aktuelt før ved 25-årsalder. Andelen som mangler dosen som gis i 10. klasse er ca. 8 % (ca. 5400 personer). I tillegg kommer ungdom mellom 16-20 år som flytter til Norge og barn som av ulike årsaker mangler DTP-IPV fra tidligere.

Vaksine mot meslinger, kusma, røde hunder (MMR)

To doser MMR-vaksine antas å gi livslang beskyttelse. Revaksinasjon ansees derfor ikke som nødvendig. Andelen som ikke har fått to doser MMR-vaksine ved utgangen av grunnskolen er 8 %, mens 3 % er ikke registrert med noen doser (se tabell 1).

Hepatitt B-vaksine

Hepatitt B-vaksine tilbys som programvaksine for barn som kommer fra eller har foreldre fra land utenfor lavendemiske områder. Vaksinen dekkes per i dag også via blåreseptordningen til personer under 25 år som kommer fra, eller har foreldre fra land utenfor lavendemisk område. I et vaksinasjonsprogram for aldersgruppen 16-20 år vil det være hensiktsmessig at hepatitt B-vaksine inngår som programvaksine til de aktuelle ungdommene i denne aldersgruppen. Dette vil innebære en forenkling på alle nivå.

Hvor mange ungdommer vil ta imot tilbudet?

Det er vanskelig å anslå hvor stor andel som vil takke ja til et tilbud om vaksinering. I våre beregninger er det tatt høyde for at 90 % av uvaksinerte eller delvis uvaksinerte personer mellom 16 og 20 år tar imot tilbudet om vaksinering med DTP-IPV og MMR. Per i dag er det ca. 4000 personer som har flyttet til Norge når de var mellom 16-20 år. Disse kan være ufullstendig vaksinert i henhold til vårt vaksinasjonsprogram.

Tabell 1 baserer seg på tall fra SYSVAK (antall ufullstendig vaksinerte i 10. klasse) og anslått antall innflyttere i aldersgruppen 16-20 år. Vi har antatt at alle innflyttere er ufullstendig vaksinert.

Tabell 1: Estimert antall uvaksinerte personer 16-20 år som vil benytte seg av et vaksinasjonstilbud – tallene representerer en mulig opphenting over 4 siste år

Vaksine	Anslått antall ufullstendig vaksinerte per årskull ved skoleslutt	Anslått antall uvaksinerte 16-20 år (4 årskull)	Anslått antall innflyttere til Norge	Anslått antall som vil benytte seg av et vaksinasjonstilbud (4 årskull)
DTP-IPV*	Ca 7 500	Ca 30 000	Ca 4000	Ca 30 600 (forutsatt 90 % dekning)
MMR**	Ca 4 800	Ca 19 200	Ca 4000	Ca 20 880 (forutsatt 90 % dekning)

*Mangler minimum en dose DTP-IPV

**Mangler minimum en dose MMR

Estimerte økte vaksinekostnader for et vaksinasjonstilbud for ungdom 16 – 20 år for de første 4 årskull er 5 942 000 – 17 824 000 nok dersom man oppnår ønsket vaksinasjonsdekning (90%) og antall ufullstendig vaksinerte per år er på samme nivå som i dag. I tillegg er det tatt høyde for at det til enhver tid oppholder seg omtrent 4 000 uvaksinerte tilflyttere alder 16-20 år i Norge. Disse tallene kan måtte justeres ved endret vaksinasjonsdekning i barnevaksinasjonsprogrammet, endrede vaksinepriser og lignende.

Deretter vil det dreie seg om et nytt årskull pr. år som har rett til tilbudet. Estimert anslag for vaksinekostnader er 1 485 000 – 4 456 000 nok.

Fra 2019 når det midlertidige til budet om HPV vaksine til unge kvinner er avsluttet vil det også være aktuelt å gi tilbud om HPV vaksine til jenter og etter hvert gutter i alderen 16 – 20 år. Dette vil ha en årlig kostnad i størrelsesorden 1 920 – 5 760 000 avhengig av antall doser den enkelte behøver. Her er 80% dekning etter 1. tilbud ved 12 år lagt til grunn.

Kostnader til gjennomføring av vaksinasjon på helsestasjon er ikke tatt med i beregningen.

I tillegg vil det tilkomme en kostnad knyttet til kommunikasjonsarbeid. Det må lages en informasjonsstrategi knyttet til dette tilbudet.